

svetovali, da bi se odločili tudi za realko; ako je fant za silo zmožen nemščine, naj ga vpišejo v mariborsko, kjer pa imajo kaj več denarja, lahko pošljejo fanta v ljubljansko ali idrijsko realko. Realcev imamo Slovenci veliko premalo! — Opozarjamo starše tudi na učiteljske; slovenskih učiteljskih je še vedno premalo! Ako imamo Slovenci dosti učiteljskih na razpolago, se nam ni treba bati tujcev! Želeti bi bilo, da bi se o teh vprašanjih ob tem času od kompetentnih ljudi javno razpravljalo! — Mi s svoje strani želimo, da bi ravnateljstva naših srednješolskih zavodov objavljala razglase o vpisovanju in sprejemanju dijakov tudi v našem listu, ker je le na ta način mogoče, da je o vsem potrebnem informirano učiteljstvo, ki potem tem lažje stori svojo dolžnost nasproti staršem slovenske mladine.

**Slovenskim učiteljem.** Pod tem naslovom piše „Omladina“: V zadnjem desetletju se tudi na Slovenskem jako širi izobrazba; seveda se pri tem stremjenju mora premagati mnogo ovir, ker ljudje ne vedo, kaj bi jim koristilo in večkrat kupijo kako knjigo, ki jim pri njihovem obzorju ne more koristiti, ali jim pa celo škoduje, n. pr. „šundliteratura“. Obema zaprekama so v precejšnji meri odpomogle ljudske knjižnice. Ker se pa ne morejo zaradi nedostatnih gmotnih sredstev uvesti ljudske knjižnice povsod, kjer jih žele, si morajo ljudje še vedno v veliki meri pomagati s privatnim nakupovanjem knjig. Povsod se posebno mladina zanima za izobrazbo in kupuje knjige. Zato bi želeli, da izda kako učiteljsko društvo knjižico, ki bi obsegala katalog slovenskih del, ki so za priprostega človeka poučne, in kratek pregled onih slovenskih leposlovnih del, ki so dostopna obzorju preprostega človeka. Poleg tega bi bilo dobro, ako bi dotična knjižica obsegala n. pr. sledeče sestavke: O pomenu izobrazbe, kako moram čitati, ljubezen do domovine, alkohol in zdravje itd., sploh nekaj sestavkov, katere lahko po dovršeni ljudski šoli z uspehom čita. Ta knjižica bi se morala zaeno z z odhodnico izročiti vsakemu gojencu po dovršeni ljudski šoli, da mu služi kot nekak kažipot v njegovem poznejšem življenju.

**Slovenskim učiteljicam!** Učiteljice ženskih ročnih del do sedaj niso imele slovenske abecede za zaznamovanje. Posluževale so se tujih vzorcev. Da pa se ta nedostatek odpravi, je priredila in izdala gospa Milena Kiferle, učiteljica žen. roč. del v Medvodah (Kranjsko), knjižico „Slovenska abeceda za ženska ročna dela“. Knjižice se dobe pri omenjeni po 20 vin. Trgovci dobe znaten popust. Pošilja se s povzetjem. Kdor pa pošlje denar naprej, dobi knjižice (od 5 naprej) poštne prosto. „Učit. konvikt“ v Ljubljani dobi od vsake knjižice en vinar. Gospodične in gospe učiteljice žen. roč. del., naročajte pridno te knjižice! Povsod, koder bivajo Slovenke, naj se rabijo tudi vzorci slovenske abecede. S tem čistimo in krepimo svoj jezik, podpiramo pa tudi „Učit. konvikt“.

**Drugi roditeljski večer** na idrijski deški ljudski šoli se je vršil dne 17. t. m. Telovadnica je bila polna. Navzoče je presrečno pozdravil ravnatelj tov. A. Novak ter jim priporočal „Domače ognjišče“. Potem je nadaljeval učitelj tov. Avg. Sabec s predavanjem o duševni vzgoji otrok v predšolski dobi. Koncem predavanja se je razvil živahen razgovor, ki sta vanj posegla poleg ravnatelja tudi gospoda A. Kristan in Kavčič.

**Iz seje okraj. šol. sveta v Tolminu.** Enorazrednici na Grahovem in Breginju se razširita v dvorazrednici. Sistemizirata se nanovo potovalni šoli Reka-Straža in Pečine-Vrh. Iz dosedanje potovalne šole Čadrg-Zalaz se ustanovita dve šoli: Čadrg-Zalaz potovalna šola in Žabče-Zalaz samostojna šola. Učiteljici Boltarjevi se dovoli triletni dopust v nadaljevanje študij. — Definitivno so imenovani, če potrdi dež. šol. svet: Marija Repič za Sedlo, Josipina Škrt za Volče, Marija Perin za Drežnico, Albert Dominko za Čezsočo, Peter Kogoj za Staroselo, Andrej Sattler za Ljubinj in Josip Rakovšček za Sv. Lucijo. Provizorična imenovanja, oziroma prestave so naslednje: Marija Perin za Breginj, Rafaela Gomilšček za Podbrdo, Pavlina Hmeljak za Tolmin, Anton Stres za Cerkno, Srečko Borštnik za Bukovo, Josip Tavš za Čadrg-Zalaz, Josip Semolčič za Drežnico, Josip Močnik za Orehek in Milko Kalan za Idrsko.

**Iz Breznice** na pišejo: Otrokom naše trirazrednice se nudi le redkokdaj prilika, da bi videli na lastne oči kako večje mesto. Hoteli smo tedaj poučno združiti z zabavnim ter smo zaraditega dne 6. t. m. napravili z nekaterimi učenci višjih dveh razredov vsednevni poučni izlet v lepo belo Ljubljano.

Bilo nas je pod vodstvom nadučitelja J. Ažmana in učiteljice H. Sirnikove 56. — Dospevši jutraj ob 7. uri v Ljubljano na južni kolodvor, smo použili na vrtu hotela „Ilirija“ skledico kave z eno, oziroma dvema žemljama. Od tu smo jo mahnili takoj v muzej „Rudolfinum“, kjer nam je g. vratar Kobal v prav lepih besedah razjasnjeval razne predmete, zbirke, sploh važnejše stvari; vodil nas je iz sobane v sobano ter nam kaj spretno pojasnjeval vse zanimivosti. Za preljubezno uslugo se mu izreka tem potom iskrena zahvala. Od tod so šli dečki v panoramo in deklice v kosmoramo, kjer so videli krasne slike iz Severne Amerike, oziroma Benedk. Nato smo šli na ljubljanski Grad, odkoder smo pregledali vso lepo Ljubljano s krasno okolico in slikovitimi okolišnimi gorami. Slavni magistrat stolnega mesta Ljubljane nam je blagovolil s svojim dopisom celo dovoliti, da bi bili naši učenci lahko brezplačno posetili razgledni stolp; naročil je celo čuvaju na gradu, da bi nam bil za eventualna pojasnila na razpolago. Tisočkrat škoda, da se nismo mogli odzvati ljubezni naklonjenosti slavnega magistrata, pretekel nam je čas prehitro in morali smo že ob 11. uri priti h kosilu v ljudsko kuhinjo. Slavnemu magistratu stolnega mesta Ljubljane za izkazano naklonjenost presrečno zahvala. Pri kosilu v ljudski kuhinji smo bili jako ceno in okusno postreženi, blagovolile so lastno-ročno streči otrokom gospe Kosovo in Radičeva in še neka druga gospica. Iskrena hvala! — Po kosilu smo si ogledali nekaj ljubljanskih spomenikov, par cerkvá zunaj in znotraj ter šli v najlepši drevored v Tivoli, kjer smo opazovali krasne mestne nasade in se šli slednjič voziti na — „ringelšpil“; tu je bilo nedolžnega otroškega veselja! Preden smo se zopet odpeljali z vlakom na Gorenjsko ob 3. uri 45 min. popoldne, smo se pokrepčali s kavo, kruhom, vinom in črešnjami v postrežljivi restavraciji „pri Levu“. — Ta veselje in obenem poučni izlet našim šolarjem gotovo ne izgine iz spomina; še v pozni svoji starosti bodo vedeli povedati zanimivosti in veselosti, ki so jih videli in užili v svojih otroških šolskih letih na izletu v Ljubljano. Da pa smo mogli napraviti šolski izlet v daljno Ljubljano, nam je pomagal v prvi vrsti s svojo naklonjenostjo do šole in šolske mladosti naš slavn občinski odbor, ki nam je blagovolil podariti v ta namen precejšno vsoto v denarjih, zaraditega hvala in slava mu! Šolski vodja.

**Obrtna nadaljevalna šola v Kropi.** Od verodostojne strani nam poročajo, da se žalibog za enkrat ta šola ne bo mogla ustanoviti, ker občina še ne more prispevati nepokritega vsakoletnega zneska od 800 do 900 K, ki odpade na občino.

## Razgled po šolskem svetu.

— **Povišanje učiteljskih plač.** Naučni minster pl. Studt v Turčiji — ne v Avstriji! — je rekel, da finančni odsek izdeluje zakon, po katerem se zvišajo in urede učiteljske plače. V kratkem pa predloži isti minister novelo, ki uredi pokojnino učiteljstva in njih udov. To obljubo je izrekel v seji finančnega odseka dne 5. marca t. l.

— **Posnemanja vredno!** Župnika H. v vasi Heylratu pri Eschweilerju je tamošnja vlada odstavila kot krajnega šol. nadzornika, ker je šolskim otrokom razdaljal oklice centruma za državnozborske volitve.

— **Češke šole na Dunaju!** Kakor poroča vestnik „Komenskega“, je imela zasebna češka šola v X. dunajskem okraju 1906. l. 843 šolarjev — 408 dečkov v 7. razredih in 438 deklic tudi v 7. razredih. Nižji razredi so bili prenapolnjeni zakaj v prvem razredu je bilo 84 dečkov in 81 deklic. — Šole — seveda zasebne — so imele v posameznih okrajih še sledeče število otrok: X. okraj 79, III. okraj 100, V. okraj 58, IX. okraj 66, XV. 75. Te šole vzdržuje češko šol. društvo „Komensky“. Pravicoljubni krščanski socialisti ne poznajo Čehov drugače, kakor kadar jih potrebujejo pri raznih volitvah.

— **Šolstvo mesta Berlina** v letošnjem zimskem tečaju je bilo sledeče: Ljudskih šol je 282 s 5003 učitelji, oziroma učiteljicami. 09 razredov in 138 vzporednic je brez učnih oseb. 4361 razredov je v lastnih šolskih prostorih, a 615 razredov se nahaja v zasebnih hišah. V vseh razredih je 258.366 sedežev, izmed katerih je 227.730 stalno zasedenih. Povprečno število učencev, oziroma učenek je v enem razredu 45.

# — Pregled učiteljev enoletnikov v Nemčiji leta 1905.

| Kraj:                     | Potrjenih | Enoletnikov | Odstotki |
|---------------------------|-----------|-------------|----------|
| Berlin                    | 34        | 34          | 100%     |
| Sachsen-Koburg-Gotha      | 4         | 4           | 100%     |
| Schwarzburg-Sondershausen | 2         | 2           | 100%     |
| Schaumburg-Lippe          | 1         | 1           | 100%     |
| Lippe-Detmold             | 1         | 1           | 100%     |
| Lübeck                    | 4         | 3           | 75%      |
| Ostpreußen                | 69        | 44          | 63.77%   |
| Badensko                  | 54        | 33          | 61.11%   |
| Pomersko                  | 65        | 31          | 47.69%   |
| Pozensko                  | 74        | 35          | 47.30%   |
| Sachsen-Weimar            | 22        | 10          | 45.45%   |
| Sachsen                   | 120       | 51          | 42.50%   |
| Hanover                   | 106       | 45          | 42.45%   |
| Slezija                   | 152       | 56          | 36.84%   |
| Hessen-Nassau             | 48        | 17          | 35.42%   |
| Sachsen-Altenburg         | 9         | 3           | 33.33%   |
| Württemberg               | 81        | 26          | 32.10%   |
| Bremen                    | 13        | 7           | 53.85%   |
| Rheinprovinz              | 234       | 75          | 32.05%   |
| Meklenburg-Schwerin       | 25        | 8           | 32.00%   |
| Sachsen                   | 289       | 86          | 29.76%   |
| Wiesbaden                 | 24        | 7           | 29.17%   |
| Brandenburg               | 112       | 30          | 26.79%   |
| Westfalen                 | 67        | 17          | 25.37%   |
| Reuß ml. V.               | 4         | 1           | 25.00%   |
| Schwarzburg-Rudolfstadt   | 4         | 1           | 25.00%   |
| Oldenburg                 | 17        | —           | —%       |
| Skupaj                    | 1635      | 628         | 38.41%   |

— Umrl je v Odesi Aleksander A. Kočubinski, znamenit učenjak, profesor slovanske vede na tamošnjem vseučilišču.

— Najmanjša šola v vsem nemškem cesarstvu je v gradu Schaumburg, ker jo obiskuje eden sam učenec. Sedanji učitelj Hoffmann je nedavno obhajal petdesetletnico, odkar deluje na tej šoli.

— Tritisoč učiteljskih mest je izpraznjenih na Pruskem. Vzrok? Slabe plače.

— Nemška učiteljska zveza v Nemčiji šteje 111.905 članov, ki so razdeljeni na 3031 učiteljskih društev.

## Z gospodarskega polja.

— **Pogozdovanje Krasa.** Na osmem mednarodnem kongresu na Dunaju je dež. gozdni nadzornik v Ljubljani, gosp. K. Rubbia, poročal o pogozdovanju Krasa. To poročilo je zanimivo. Rekel je med drugim: Po zakonu iz l. 1852. so se pogozdovale le one parcele, ki so jih lastniki prostovoljno v ta namen ponudili pogozdovalni komisiji. Zaraditega se je pogozdovanje vršilo brez pravega načrta, le za parado tintam. Pozneje smo dobili zakone za pogozdovanje Krasa v tržaški okolici, na Goriškem, Kranjskem in v Istri. Pogozdovane komisije so v Ljubljani, Trstu, Gorici in Poreču. Vsaka komisija si je napravila svoj pogozdovni kataster. Od 60 štirj. kilometrov kraškega sveta v tržaški okolici je 1160 hektarjev določenega za pogozditev; na Goriškem od 1941 štirj. km 8281 ha; v Istri od 3661 štirj. kilom. Krasa 13.753 ha; na Kranjskem od 7466 štirj. km 3696 ha, torej je skupaj od 13.128 štirj. km Krasa določenih 26.899 ha za pogozditev. V Dalmaciji je 11.049 štirj. km kraškega sveta. Pogozditev pa se vrši jako počasi, ker so imele in še imajo mnoge občine skupne, nerazdeljene pašnike. Le posamezni lastniki skrbno varujejo nove nasade. Do konca 1906. je bilo v tržaški okolici pogozdenih 869 ha, na Goriškem 4143 ha, v Istri 1905, na Kranjskem 2378 in v Dalmaciji 10.000 ha. Sadimo največ borovca, pa tudi smreko in mecesen. Novi nasadi pa mnogo trpe po različnih mrčesih, zaradi požarov ob železnici, burje, snega in ledu, ki polomijo mnogo mladega drevja. Gozdni nadzornik Rubbia končuje svoje zanimivo predavanje s pozivom na vlado, da izdatneje podpira pogozdovanje. Dokler lastniki pogozdanih parcel nimajo dohodkov, morajo biti oproščeni vseh davkov in priklad. Potem bo mogoče pospešiti pogozdovanje.

## Po sklepu lista.

**Tolminsko učit. društvo.** V nedeljo, 16. t. m., se je vršil izredni občni zbor Tolm. učit. društva. Pogrešali smo marsikaterega člana, ki bi se bil lahko udeležil, a ga ni bilo. Pri nas je še vedno mnogo kolegov in kolegij, ki so celo za strogo stanovske zadeve brezbrizni, češ, brez mene že opravijo.

Po otvoritvi zborovanja povzame besedo tajnik, ki očrta v kratkih besedah zgodovino boja za izboljšanje položaja učiteljstva na Goriškem. Poudarja, da se ima učiteljstvo v prvi vrsti zahvaliti krepki organizaciji, posebno dež. učit. društvu, za zadnje izboljšanje. Primerja sedanje plače z onimi drž. uradnikov in vad. učiteljev ter predlaga resolucijo za enake prejemke z drž. uradniki 4 nižjih razredov, ki je bila soglasno sprejeta. Delegatom za na Dunaj se izvoli tovariš A. Stres na Iderskem.

Končno se sklene z navdušenjem, da se odpošlje na ministrstvo brzojavna prošnja za slov. univerzo v Ljubljani.

Opozarjamo ponovno na občni zbor dne 28. t. m., ki se mora na vsak način vršiti. Če zaradi konference ne bo popoldne časa, zborujemo takoj po kosilu v lokal, kjer bo skupno kosilo. Tajnik.

## Listnica uredništva.

Na Goriško: Poročilo priobčimo prihodnjč. — 2880 K: Porabimo danes teden, ker nimamo v tej številki dovolj prostora. — V ribniški okraj: Da bi zaropotali? Sedaj še ne! Naj se prej izropočejo drugi! Pozdrav!

## Učiteljska tiskarna se priporoča za tisk „Letnih poročil“.

### Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 616. **Kranjsko.** (81) 1

Na šestrazredni ljudski šoli v Toplicah pri Zagorju se razpisuje s tem v novi učiteljska služba v stalno nameščenje.

Prosilci imajo vložiti svoje prošnje uradnim putem semkaj do 3. julija 1907.

Že predložene prošnje se upoštevajo.

C. kr. okrajni šolski svet v Litiji, dne 10. junija 1907.

Št. 682. (83) 1

V litijemskem okraju se razpisuje s tem učiteljska služba na vzporednici 4. razrednice v Št. Vidu pri Zatičini v začasno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim putem do 10. julija 1907.

C. kr. okrajni šolski svet v Litiji, dne 16. junija 1907.

Št. 1397. (82) 1

Na trirazredni ljudski šoli v Toplicah se razpisuje učno mesto v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se tusem vložijo do 11. julija 1907.

Prošnjam za prvo stalno nameščenje naj se priloži izpričevalo državnega zdravnika o popolni fizični sposobnosti za službovanje.

C. kr. okrajni šolski svet Rudolfovo, dne 14. junija 1907.

Št. 1121. **Goriško.** (79) 1

V sežanskem okraju razpisujem ta-le učiteljska mesta:

1. mesto višjega učitelja na trirazrednici v Lokvi in Povirju,
2. mesto višjega učitelja na dvorazrednici v Tomaju,
3. mesto učitelja-voditelja na enorazrednicah na Barki, v Kobljeglavi, Koprivi, Sesljanu, Stjaku, Stomažu in v Velikemdlu,
4. mesto učiteljice na trirazrednici v Lokvi in Povirju,
5. mesto učiteljice na dvorazrednici v Brestovici in v Kostanjevici.

Službeni prejemki so določeni v deželnem zakonu od dne 14. januarja 1906 dež. zak. in uk. št. 10.

Pravilno opremljene prošnje naj se predložijo podpisnemu uradu v dobi štirih tednov po oglasu tega razpisa v uradnem časopisu „Osservatore Triestino“.

C. kr. okrajni šolski svet v Sežani.

Predsednik: Rebek, I. r.